

Làng Thượng Thụy

Làng Thượng Thụy, tên nôm là làng Bạc. Sở dĩ có tên như vậy là do làng ở ven sông Hồng. Vào đầu thế kỷ thứ VIII, dưới thời nhà Đường đô hộ nước ta, ở bến sông đầu làng, có viên Thái thú lập một trạm thu thuế đối với những người buôn thuyền bè qua đây. Dân buôn phải nộp đem bạc nộp thuế cho bọn đô hộ nên gọi là bến Bạc và làng cũng được gọi là làng Bạc.

Từ đầu làng đến xuống phía dưới là làng Sù (Phú Xá), có một ghềnh nhô ra đến bãi giữa sông, làm cho lòng sông nhỏ hẹp, nước chảy xiết, thường xuyên làm lật thuyền nên dân đi thuyền thường gọi "ghềnh Bạc, thác Sù" để chỉ đoạn sông nguy hiểm. Do nằm ven sông Hồng, Thượng Thụy có nhiều ruộng đất, đầu thế kỷ XX, làng có đến 328 mẫu ruộng và 18 mẫu đất bãi, trong khi dân số chỉ có 647 người. Ngoài làm ruộng, trồng dâu nuôi tằm, ươm tơ để bán cho các làng nghề dệt vùng Bưởi (chở theo đường sông Thiên Phù là một nhánh của sông Hồng ở đầu làng Phú Xá bên cạnh, chảy về Bưởi, nối với sông Tô Lịch). Xa xưa, dân làng còn làm nghề gốm với các sản phẩm chum, vại; sau chuyển sang buôn chuối trên sông.

Làng Bạc có ngôi đình, trước đây ở vệ sông, thờ thủy thần rất thiêng. Tục truyền, hồi đầu Công nguyên, có tên Lưu Long sau khi tham gia đàn áp xong cuộc khởi nghĩa Hai Bà Trưng đã lập dinh cơ tại bến Bạc. Tên này rất tàn ác. Một đêm, y nằm mơ thấy vị thủy thần tự xưng là Long Vương thủy thần báo mộng sẽ bắt cả nhà y thả xuống sông. Tên Thái thú hoảng sợ kêu xin tha tội, hứa sẽ lập đền thờ thủy thần. Nhưng đến đêm 14 tháng Tám âm lịch năm đó, nước sông lên đột ngột, cuốn cả gia đình tên Thái thú gian ác. Dân làng Bạc cho là thần linh thiêng, đã trừ khử tên Thái thú nên lập đền thờ tâu tạ ơn cho dân lành nên đã lập đền thờ. Sau mở rộng thành đình. Sau khi đắp đê (giữa thế kỷ XIX), đình chuyển về trong đồng, chỗ hiện nay. Hiện trong đình còn bốn đạo sắc phong cho thần, vào các năm Thiệu Trị thứ ba (1846) và Tự Đức thứ ba (1850) và thứ 13 (1860). Thực ra, cốt lõi của truyền thuyết trên đây chính là cuộc đấu tranh của nhân dân trong vùng chống ách đô hộ của bọn thống trị nhà Hán đầu Công nguyên.

Làng Thượng Thụy có một bộ phận theo đạo Thiên chúa từ cuối thế kỷ XIX, có nhà thờ riêng. Thời phong kiến, Thượng Thụy là một làng nhỏ, nhưng là một xã độc lập thuộc tổng Phú Gia, huyện Từ Liêm. phủ Quốc Oai, trấn Sơn Tây (từ năm 1831 thuộc phủ Hoài Đức, tỉnh Hà Nội, từ năm 1904 thuộc tỉnh Hà Đông). Sau hòa bình, làng nhập với hai làng Phú Gia và Phú Xá thành xã Phú Thượng. Ngày nay, làng đang trên quá trình đô thị hóa, có nghề trồng hoa xuất khẩu.